

วสันตดิถีฉันท์ ๑๔

มีความหมายเรียกกันว่า ฉันท์สายฝน เป็นฉันท์ที่มีลีลางดงามที่สุด

ประดุจความงามของน้ำฝนในวสันตฤดู มีความไพเราะเหมาะสำหรับแต่งเรื่องพรรณนา ชมเชย

ให้ผู้ฟังรู้สึกไพเราะซาบซึ้งกินใจ

คณะและพยางค์ บทหนึ่งมี ๒ บาท ๔ วรรค วรรคที่ ๑ มี ๘ คำ

วรรคที่ ๒ มี ๖ คำ วรรคที่ ๓ มี ๘ คำ วรรคที่ ๔ มี ๖ คำ ๑ บทมี ๒๘ คำ

สัมผัส มีสัมผัสในบท ๒ แห่ง คือ

๑. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ สัมผัสกับคำที่ ๓ ของวรรคที่ ๒

๒. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓

สัมพันธ์ระหว่างบท คือ คำสุดท้ายของบท สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ของบทต่อไป

คำครุ ลหุ บทหนึ่งมีคำครุทั้งหมด ๑๔ คำ คำลหุ ๑๔ คำ

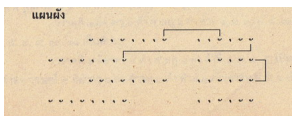
วรรคที่ ๑ และวรรคที่ ๓ มีคำครุ ๔ คำ คำลหุ ๔ คำ คือ คำที่ ๑ ๒ ๔ ๘

เป็นคำครุ คำที่ ๓ ๕ ๖ ๗ เป็นคำลหุ

วรรคที่ ๒ และวรรคที่ ๔ เป็นครุ ๓ คำ คำลหุ ๓ คำ คำที่ ๑ ๒ ๔ เป็นคำครุ

คำที่ ๓ ๕ ๖ เป็นคำลหุ

แผนผัง

ตัวอย่าง

อำพนพระมนทิตรพระราช

สุนิวาสน์วโรหาร์

อัphanตโรไฟจิตรและพา-

หิริภาคค์ฟิงชม

เล่ห์เหลี่ยมชะลอดุสิตฐา

น มหาพิฆานมรย์

มารังสฤษฏ์พิศนียม

ผิจะเทียบก็เทียบทัน

(สามัคคีเภทคำฉันท์ ชิต บุรทัต)

ที่มา หนังสือการแต่งคำประพันธ์ ประยอม ซองทอง